



Omezení ÚOHS při provádění místních šetření

Dne 17. února 2016 byl zveřejněn náleží Ústavního soudu ve věci tzv. kartelu pekáren. Může zlepšit pozici společností při místním šetření ze strany ÚOHS.

Ústavní soud v mediálně sledované kauze tzv. kartelu pekáren zrušil rozsudky Nejvyššího správního soudu a Krajského soudu v Brně, aby mohla být dodatečně posouzena zákonnost a nezbytnost místních šetření provedených Úřadem na ochranu hospodářské soutěže („Úřad“). Ústavní soud v tomto nálezu (IV. ÚS 4397/12) aplikoval rozsudek Evropského soudu pro lidská práva („ESLP“), jehož vydání se domohla jedna ze stěžovatelek. Konkrétně šlo o závěr ESLP, že šetření, které provedl Úřad v prostorách stěžovatelky, představovalo zásah do jejího práva na respektování „obydlí“ ve smyslu čl. 8 Úmluvy.

Případ sahá až do roku 2003, kdy Úřad zahájil řízení proti třem pekárenským společnostem. V první instanci přitom uložil společnostem celkem stovacetimilionovou pokutu za cenový kartel. Následovala mnohaletá peripetie správních a soudních rozhodnutí, která dospěla až k podání stížnosti proti České republice k ESLP ze strany jedné z pekárenských společností (stížnost č. 97/11).

Tato společnost tvrdila, že neohlášeným místním šetřením (tzv. dawn raid), provedeným v jejích obchodních prostorách podle zákona o ochraně hospodářské soutěže, bylo porušeno právo na respektování obydlí a korespondence. ESLP přezkoumal odůvodněnost šetření provedeného v obchodních prostorách ze tří hledisek. Zaprvé, zda mělo šetření základ ve vnitrostátním právu. Zadruhé, zda sledovalo legitimní cíl. A zatřetí, zda se jednalo o nezbytný zásah do práv stěžovatelky. První dvě podmínky ESLP považoval za splněné, ale u posledního hlediska (nezbytnosti zásahu) shledal nedostatky. Důvodem byla neexistence soudní kontroly šetření prováděných Úřadem.

ESLP uzavřel, že právní řád a praxe musí v případě místních prohlídek ze strany správních orgánů poskytovat dostatečné záruky a podmínky, které zamezí přijímání svévolných opatření zasahující do práv stěžovatelů na respektování obydlí. To nutně neznamená, že místní prohlídka musí být předem nařízena (schválena) soudem. V případech, kdy se tak nestane, je nicméně zapotřebí, aby existovala následná soudní kontrola zákonnosti a nezbytnosti šetření.

Ve sledované kauze byla stěžovatelská společnost informována o zahájení správního řízení bezprostředně před započítím šetření. Jako předmět řízení bylo uvedeno možné porušení ustanovení § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže, nebyly však nijak vymezeny skutečnosti nebo důkazy, na nichž se zakládaly domněnky o protisoutěžním jednání. Jediný písemný dokument,

který stručně vymezoval účel šetření a důvody, které Úřad vedly k jeho provedení, byl protokol o šetření sepsaný na konci šetření.

ESLP dal za pravdu stěžovatelské společnosti v tom, že české soudy se nikdy nezabývaly řádností průběhu samotného šetření a že neexistoval žádný opravný prostředek, kterým by bylo možno průběh šetření napadnout. ESLP konstatoval, že české soudy se nezabývaly okolnostmi, které v projednávané věci vedly Úřad k provedení šetření. V důsledku toho vhodnost, délka a rozsah šetření provedeného Úřadem nebyly předmětem soudního přezkumu. Podle ESLP v situaci, kdy (mimo jiné) šetření nepovolil soud, chybí následná soudní kontrola nezbytnosti daného opatření a právní úprava týkající se případného zničení kopií dokumentů získaných při šetření, nejsou dány procesní záruky proti zneužití pravomoci ze strany Úřadu.

V návaznosti na předmětný rozsudek ESLP Ústavní soud zrušil dva rozsudky Nejvyššího správního soudu a jeden rozsudek Krajského soudu v Brně a vrátil věc k dalšímu projednání Nejvyššímu správnímu soudu. Ten bude nyní muset dodatečně zhodnotit výkon pravomoci Úřadu z hlediska vhodnosti, délky a rozsahu provedených místních šetření. Dospěje-li přitom soud k závěru, že Úřadem provedená místní šetření nebyla přiměřená, důkazní materiál získaný v jejich rámci nebude procesně použitelný.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu v této kauze bude jistě podrobeno drobnohledu právníkové veřejnosti, neboť se může stát metrem zákonnosti postupu Úřadu při provádění místních šetření. Je možné, že Úřad bude nucen výrazně rozpracovat písemná pověření, na základě kterých k místním šetřením dochází, a lépe informovat kontrolované subjekty o důvodech šetření.

Mgr. Matyáš Kužela, vedoucí advokát
Mgr. Eva Bajáková, advokátní koncipientka

[Zpět <](#)

Newsletter společnosti ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o. informuje obecně o vybraných legislativních změnách, judikatuře a právních problémech. Informace předkládané v newsletteru mají pouze informativní povahu a nepředstavují úplný přehled změn v legislativě, judikatuře či právní praxi. Do newsletteru jsou zařazovány informace, které naše advokátní kancelář vybírá dle vlastního uvážení s ohledem na zajímavost či praktickou využitelnost informací pro adresáty newsletteru. Aplikovatelnost v newsletteru publikovaných informací na specifické případy je závislá na konkrétních okolnostech. Tento newsletter nepředstavuje právní radu a ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s. r. o. neodpovídá za aplikaci závěrů či skutečností uvedených v newsletteru na jakýkoli právní případ.

